

KEELEKÜMBLUSE TEOORIA JA METOODIKA

Ph.D Ülle Rannut

1. Keelekümblyse mõiste ja tekkelugu. Keelekümbly ja keelepoliitika. Keelekümblyprogrammide keelepoliitilised ja hariduspoliitilised eesmärgid.

ÜKSKEELNE JA KAKSKEELNE HARIDUSPROGRAMM

- Ükskeelne programm
  - K1 on õppekeel (õppetöö toimub emakeeles)
  - K2 on õppekeel (õppetöö toimub teises keeles)
- Kakskeelse õppemalli tunnus - nii esimene (K1) kui ka teine keel (K2) on õppekeeleks.
- Erinevus ükskeelse kooli võõrkeeleõppest
  - K2 rakendamine õppekavas nii õppeainena kui ka õppekeelena, s.t. et teist keelt ei õpetata ainult ainetunnis, vaid teise keele kaudu toimub ka valitud ainete õpetamine (Söndergaard 1993).

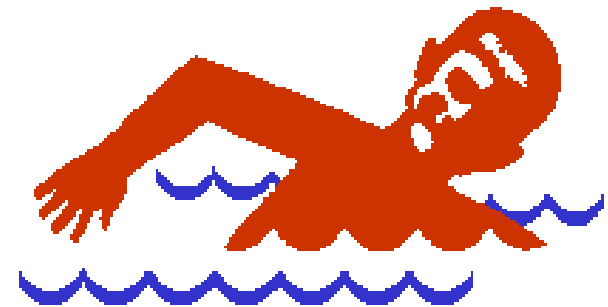
Subtraktiivne keeleõppesituatsioon

Assimileeriv - sulatusahi
(*melting pot*),

Ükskeelne haridusprogramm, kus kogu õppetöö toimub enamuskeeles ja teiste emakeeltega õpilaste haridusvajadusi ei arvestata,

eesmärgiks on muuta kultuurierinevused nähtamatuks.

UPU või UJU

Segregatiivne ükskeelne programm

- Ükskeelne haridusprogramm, kus kogu õppetöö toimub emakeeles;
- vähemuste eristamine või eristumine,
- säilitavad emakeele ja kultuuri, kuid ei integreeru.

Kakskeelne üleminekuprogramm

- Klass koosneb üksnes K2 õppijatest;
- Kasutab alguses K1 õppekeelena, seejärel K2 osatähtsus suureneb;
- Õppesisu on kohandatud õpilaste keeleoskusele vastavalt

Kakskeelse hariduse eesmärgiks on

- ette valmistada täiesti kakskeelseid, kakskeelse kirjaoskusega ja mitmekultuurilisi lapsi.
  - Eeldatakse, et vähemuskeelsed õpilased omandavad kirjaoskuse nii oma emakeeles kui enamuskeeles.
  - Enamuskeelsete õpilaste puhul eeldatakse, et nad õpivad ära teise keele nii kõnes kui kirjas.
  - Samaaegselt oodatakse mõlemalt rühmalt tavapärast edasijõudmist nende esimeses keeles.

Kakskeelsete koolide poliitilised eesmärgid võivad olla pakendatud järgmistesse väljenditesse

- haridusvõimaluste võrdsus erineva keeletaustaga lastele,
- lapsekeskne haridus, mis lähtub lapse olemasolevast keeleoskusest,
- kooli ja kogukonna laste sotsiaalne integreerimine,
- rikastav, mitte kompenseeriv haridus,
- perekonnalaadne kogemus mitmekultuuriliste laste ettevalmistamiseks ja kahe keele oskuse toetamine piiratud riigikeele oskuse asemel.
- õppekava kõigi osade edukas läbimine,
- iga lapse positiivne minapilt
- püüd tagada võrdsed võimalused kõigi õpilaste jaoks.

TEISE EMAKEELEGA ÕPILASE KEELELISED JA HARIDUSLIKUD ÕIGUSED

- UNESCO INIMÕIGUSTE KONVENTSIOON (1962) diskrimineerimise vastu hariduses.
- Võrdsed võimalused ja hariduse kvaliteet:
  - Haridussüsteem on ühtne ja kindlustab võrdsed võimalused ja võrdse hariduse kvaliteedi kõigile, sh rahvusvähemustest õppuritele, olenemata nende päritolust või keelelisest taustast.

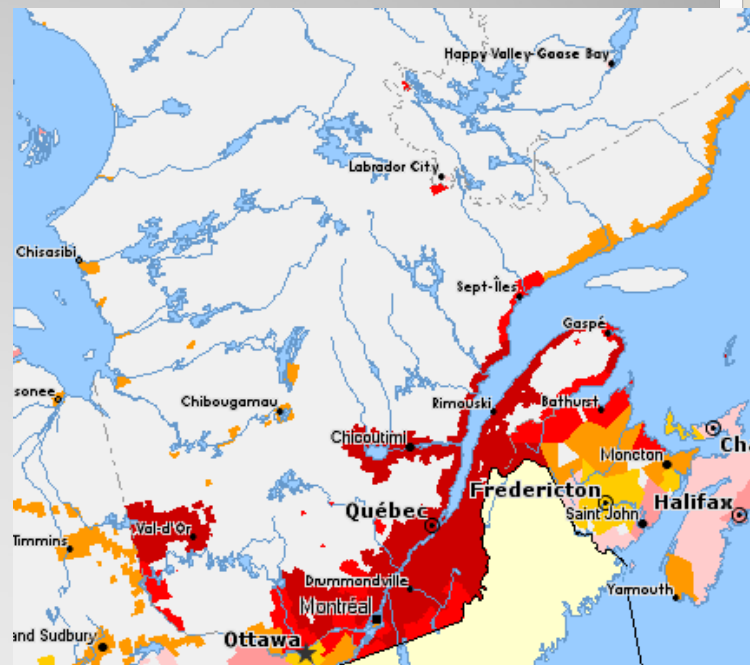

Võrdsed võimalused sõltuvad sellest:

- **Missuguse rühmaga ühiskonnas on tegemist?**
- **Missuguste keeltega on tegemist?**
- **Missuguste haridusprogrammidega on tegemist?**

Esimesed keelekümblusprogrammid Quebecis (Montrealis)

- Quebec:
  - angl. 12,8 % (800 680),
  - fr. 80 % (4 989 245)
- Keelekümblus võeti esimest korda kasutusele 1965.a.
- Kümblusprogrammid olid esialgu mõeldud:
  - enamuskeelt kõnelevate anglofoonide lastele vähemuskeele e. prantsuse keele õpetamiseks;
  - vähemuskeele staatuse tõstmiseks.

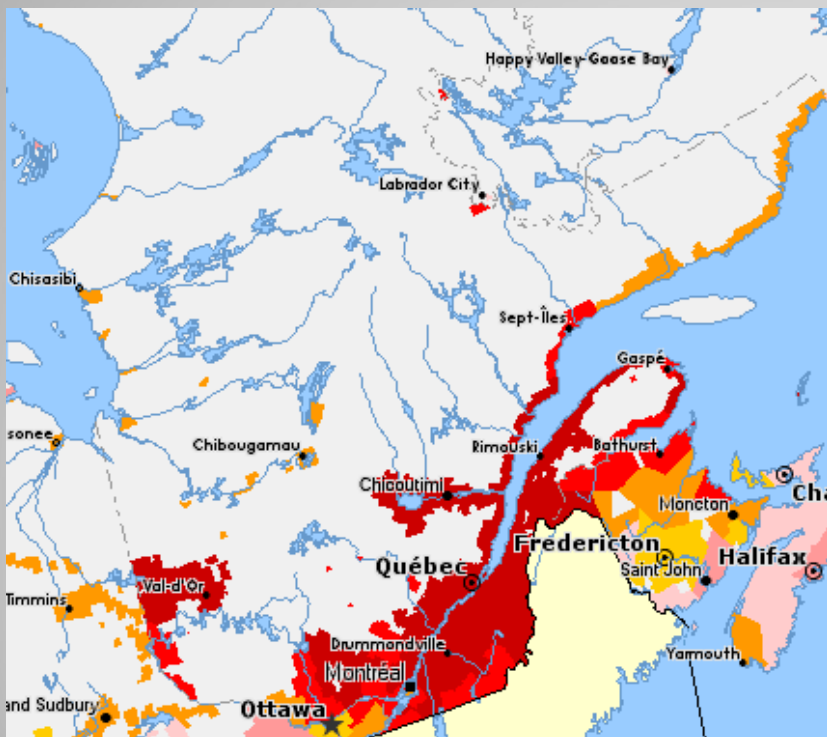

Keelepoliitika

- Tänapäeval on Kanadas ametliku keele staatus inglise ja prantsuse keelel,
  - **Keeled:** inglise 59.3%, prantsuse 23.2%; teised 17.5%
  - **Rahvus/rass:** Suurbritannia ja Iirimaa 28%, Prantsusmaa 23%, muu Euroopa 15%, põlisrahvad (indiaanlased ja inuiidi eskimod 2%, muud, peamiselt Aasia, Aafrika, Araabia päritolu 6%, segapäritolu 26%
  - 95% prantsuse keele kõnelejatest elab Quebecis ja 5% teistes osariikides, kakskeelseid on ametlikult vaid 5 % elanikkonnast
- Põliskeeled (aboriginal languages), mida räägivad indiaani hõimud ja inuiidi eskimod.
- Päritolukeeled - immigrantide emakeelte edendamist toetab föderaalvalitsuse multikultuurne poliitika (Canadian Heritage Languages Act).

Keeleline situatsioon Quebecis 60-ndatel enne vaikset revolutsiooni

- 'Front de Liberation du Québec'
  - angl. 12,8 % (800 680)
  - fr. 80 % (4 '989 245)
- **prantsuse keele kõnelejate arv vähenes, kuna...**
  - Quebeci prantsuskeelse elanikkonna sündivus oli maailma madalaim;
  - Immigrandid e. allofoonid integreerusid inglis-keelsesesse ühiskonda;
  - enamik vanemaid pani oma lapsed inglis-keelsetesse koolidesse.

Quebeci keelepoliitika 60-ndatel

üks Kanada kultuur ja inglise keel

- Kuni 60-ndateni valitses Kanadas keskväimu keelepoliitika
- Vaikse revolutsiooni tekkimise põhjused 60-ndate Quebecis:
  - prantsuse keele kõnelejate arvu vähenemine Kanadas.
  - Quebeci prantsuskeelse elanikkonna sündivuse langemine;
  - kasvav immigrantide integreerumine ingliskeelses ühiskonda;
  - inglise keel domineeris igal alal, ingliskeelne kogukond kontrollis suuremat osa Quebeci äri- ja tööstusettevõtteid.
  - Enamik vanemaid pani oma lapsed ingliskeelsetesse koolidesse;
- Bill 63: prantsuse keele edendamise seadus pidi tagama
  - prantsuse keelele töökeele asendi ühiskondlikus ja erasektoris,
  - pr. keele prioriteedi avalikes teadaannetes,
  - töövõtjate kaebustega tegelemise, keda diskrimineeriti töökohtadel pr. keele kasutamise pärast.
  - Sisuliselt ei muutnud midagi, frankofooned ei olnud rahul.

Quebeci ja Kanada teiste osariikide keelepoliitika muutumine 70-ndatel

- **Bill 22: ametliku keele seadus**
  - võeti vastu 1974
  - prantsuse keel sai Quebeci ametlikuks keeleks, mis võimaldas planeerida keele staatust;
  - ametliku keele oskuse nõude tõttu ei saanud juhtivale kohale ja teenindussfääri tööle võtta ega edutada kedagi, kes ei osanud prantsuse keelt (prantsuse keele eksam);
  - kooli ei saanud enam vabalt valida, selle otsustasid keeletestid, ingliskeelset koolivõrku ei tohtinud suurendada haridusministeeriumi loata, allofoonid ja frankofoonid ei saanud enam oma lapsi ingliskeelsesesse kooli panna;
  - majandusvõim hakkas nihkuma frankofoonide kätte.
  - puudus keeleoskuse nõuete juriidiline reguleeritus, inglise keel domineeris endiselt, ingliskeelsed tõlked seadustasid kakskeelsuse.

Quebeci jt. Kanada teiste osariikide keelepoliitika muutumine 70-ndatel

http://archives.cbc.ca/politics/provincial_territorial_politics/topics/1297-7636/

- **Bill 101: prantsuse keele harta**

- võeti vastu 1976 , kui tuli võimule Quebeci Rahvuspartei
- prantsuse keel sai Quebeci ainsaks ametlikuks keeleks;
- rakendati meetmeid ingliskeelse kogukonna kasvu piiramiseks, inglise keele staatuse vähendamiseks ja allofoonide sidumiseks prantsuskeelse kogukonnaga;
- keeleoskuskõuet täitmiseks kehtestati tähtajad ja sanktsiooni, kõik üle 50 töötajaga ettevõtted pidid endale muretsema keeleoskuskantsid. Sanktsioonid: riiklikest subsiidiumitest ilmajätmine, suured rahatrahvid, avalik hukkamõist.
- Lasteaias, alg- ja keskkoolis oli õppekeeleks prantsuse keel. Ingliskeelsetes koolides võisid õppida ainult lapsed, kelle ema ja isa olid saanud alghariduse Quebeci ingliskeelses koolis või elasid Quebecis seaduse jõustumise päeval; kes seaduse jõustumise päeval juba käisid ingliskeelses koolis ja lasteaias.

Esimesed keelekümblusprogrammid Quebecis (Montrealis)

- Keelekümblusprogramm võeti esimest korda kasutusele 1965.a. St. Lamberti algkoolis "*Saint Lambert School*", mis oli algselt inglise õppekeelega kool. See oli esimene keelekümbluskool Kanadas, mis pidi tagama kakskeelsuse inglise ja prantsuse keeles.

Esimesed keelekümblusprogrammid Quebecis (Montrealis)

- Prantsuse keelekeelekümblusprogrammi (*French Immersion programmes*) loomise eesmärgiks oli...
  - anda Quebecis elavaile inglise keelt emakeelena kõnelevaile õpilastele võimalus omandada prantsuse keele kui Quebeci ainus ametliku keele ja Kanada teine riigikeele oskus.
- Prantsuse keele immersiooniprogrammi (*French Immersion Program*) loojad Quebecis:
  - Wallace Lambert McGilli ülikoolist
  - Wilder Penfield Montreali Neuroloogiainstituudist

Keelekümblusprogrammide eesmärgid

- Kümblusprogrammi eesmärgiks on nii õpilase kodukeele kui ka teise keele funktsionaalne oskus.
- **Kümblusprogrammide üldeesmärgid on:**
  - teise keele (K2) hea funktsionaalne oskus lugemisel, kirjutamisel, rääkimisel ja kuuldust arusaamisel;
  - esimese keele (K1) valdamine eakohasel tasemel;
  - klassile vastav edasijõudmine muudes õppeainetes, nagu näiteks matemaatika;
  - sihtkeelekõnelejate kultuuri mõistmine ja hindamine.

Kümbluskeeleks on teine keel

- Kümbluskeeleks on vähemuskeel või regionaalkeel:
  - K2 oskus annab lisasoodustusi edasises karjääris; edasine haridustee on õpilase emakeeles, milleks on enamuskeel (K1).
  - Kanada keelekümblus, Soome keelekümblus.
  - regionaalkeelte õppimine kakskeelsetes linnades ja piirialadel, mõlemal keelel võrdne staatus (nt Fribourg, Strassbourg);
- Kümbluskeeleks on enamuskeel:
  - eesmärgiks sotsiaalne kakskeelsus, ilma teise keele oskusega ei ole võimalik selles riigis edasiõppimist jätkata ega sotsialiseeruda;
  - USA, Singapuri, Hong-Kongi, Lõuna-Aafrika, USA ja Eesti keelekümblusprogrammid.
- Kümbluskeeleks on võõrkeel: keeleline rikastamine
  - inglise keelekümblusprogrammid (domineeriv võõrkeel)

Keelekümblus kui emakeele kaitseprogramm

Kümbluskeeleks on emakeel või päritolukeel

päritolukeele oskuse edendamine kultuurivähemuste hulgas, kus suhtluses on hakanud domineerima enamuskeel ukraina kk. Kanada ukrainlastele, heebrea kk Kanada juutidele: juudi kool *Talmud Torah* Kanadas, kus õppetöö toimub heebrea ja inglise keeles (Jones 1984);

põliskeelte säilitamine

keelepesa - maori kk Uus-Meremaal ;

baski ikastolak-koolid Hispaanias (keelekümblus baski lastele, kelle esimene keel on hispaania keel);

wales'i keelekümblus Walesis

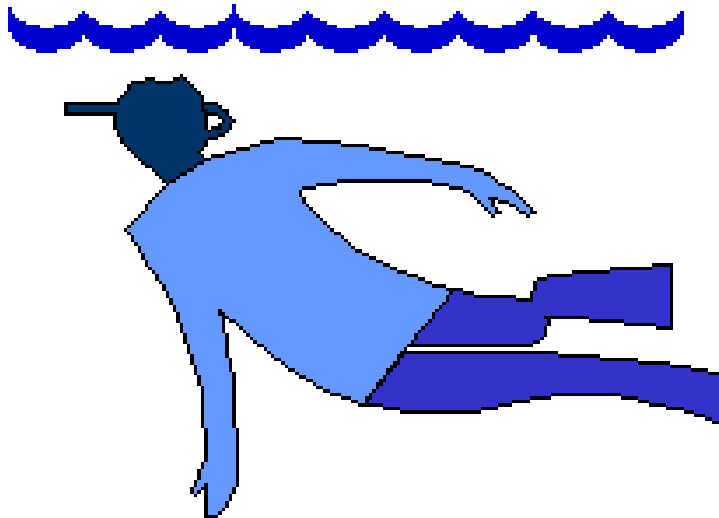
madalama staatusega riigikeele kui põhirahvuse

emakeele staatuse tõstmine: iiri keelekümblus iirlastele

Keelekümblusprogrammide eesmärgid

- Vähemuskeele staatuse tõstmine
- Tähtsate piirkondlike keelte õppimine (nt rootsi kk Soomes);
- Päritolukeelte oskuse edendamine immigrantide emakeele säilitusprogramm, peamiselt kakskeelne üleminekuprogramm;
- Põliskeelte säilitamine ja arendamine (saami keele-pesa Soomes, punana leo ja navaho keelekümblus USA-s).
- Tänapäeval üha enam ka enamuskeele ja rahvusvaheliste keelte õppimine (peetake taunitavaks)

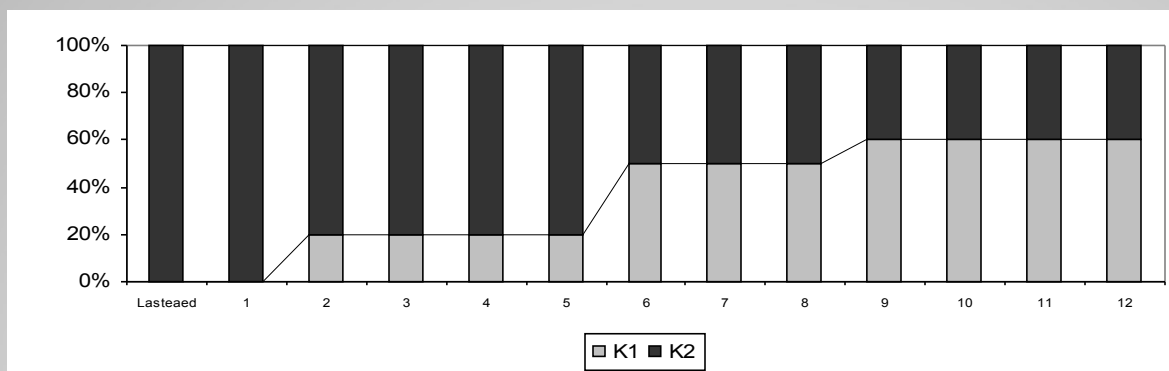
Täielik keelekümbus

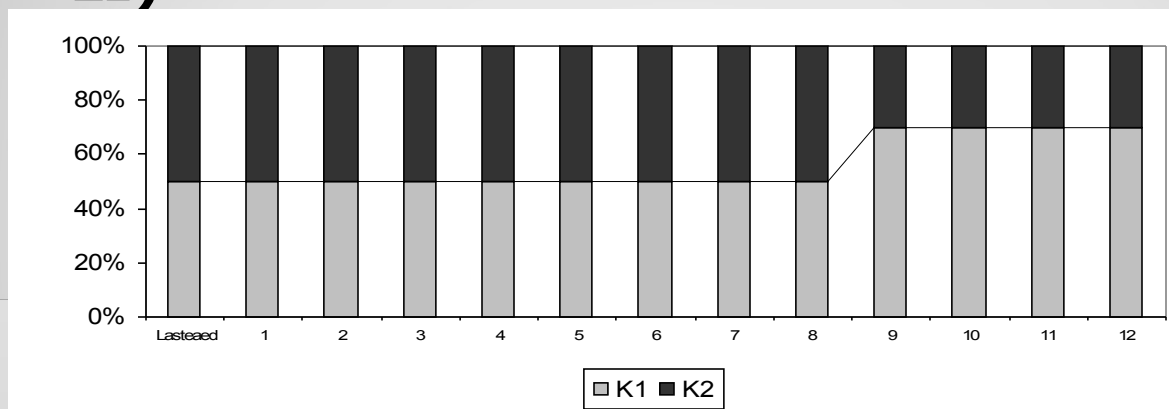
- Klass on homogeenne, üksnes K2 õppijad,
- Alguses on sihtkeel (K2) õppekeeleks, hiljem emakeele (K1) osa suureneb
- Õppesisu kohandatud õpilaste keeleoskusele vastavalt

Kanada keelekümblusprogrammide mudelid ja ülesehitus

- varane täielik keelekümblus (Early Total LI)

- varane osaline keelekümblus (Early Partial LI)

Osaline keelekümblus

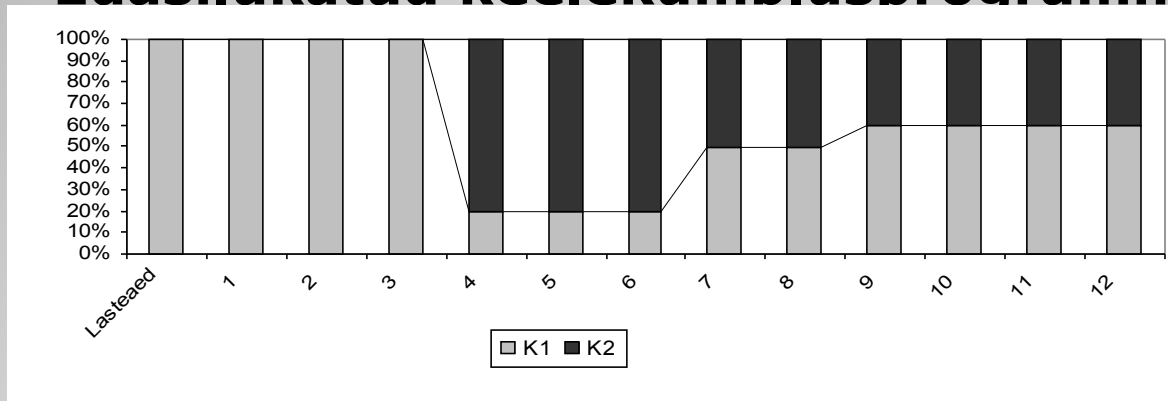

- Klass on homogeenne, üksnes K2 õppijad,
- Algusest peale toimub õppetöö mõlemas keeles võrdselt, hiljem ühiskonnas domineeriva keele osa suureneb.
- Õppesisu kohandatud õpilaste keeleoskusele vastavalt.

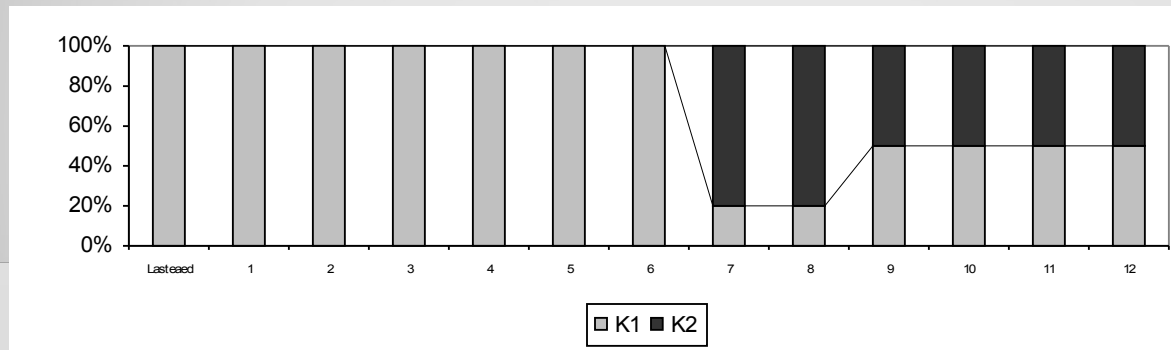

Kanada keelekümblusprogrammide mudelid ja ülesehitus

- **Edasilükatud keelekümblusprogramm (Delayed**

- **Hiline keelekümblusprogramm (Late LI)**

Hiline ja edasilükatud keelekümblus

Kakskeelne üleminekuprogramm

- Klass koosneb üksnes K2 õppijatest;
- Kasutab alguses K1 õppekeelena, seejärel K2 osatähtsus suureneb;
- Õppesisu on kohandatud õpilaste keeleoskusele vastavalt

Mõlemapoolne programm

Two-Way Immersion Program

- Kahe kümbluskeele kõnelejad õpivad koos samas klassis.
- Teise keele õppijad õpivad koos emakeelekõnelejatega.
- Mõlemale keelele on antud võrdsed võimalused

TWO-WAY Bilingual Programs

Hispaania - inglise mõlemapoolsed programmid Californias

- inglise ja hispaani keelt emakeelena kõnelevad lapsed õpivad samas klassis.
- **Õppetöö toimub mõlemas keeles**

Eesmärgid:

a) **kommunikatiivne**

pädevus ja kirjaoskus

mõlemas keeles;

b) **kõrgetasemeline**

üldainete omandamine mõlemas keeles;

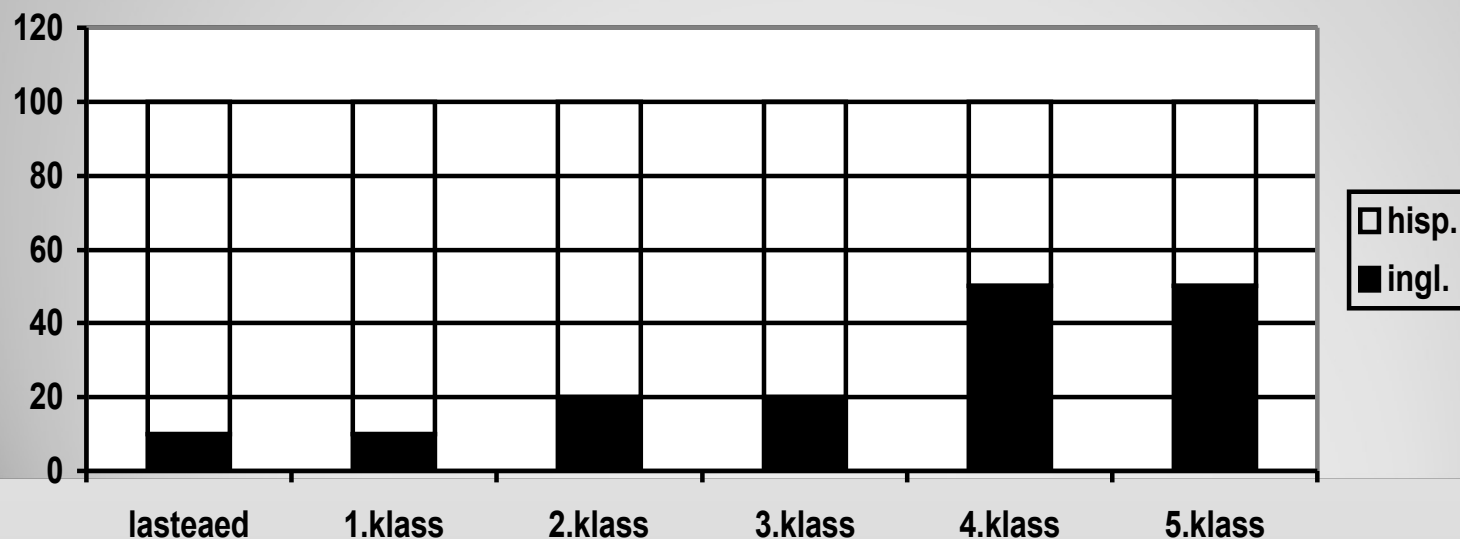
c) **vastastikune kultuuri mõistmine ja austamine.**

Hispaania - inglise mõlemapoolsed programmid Californias

Tabel ja joonis 6. Kahepoolne keelekümblusprogramm Californias San Jose koolis

	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass
K1 (ingl)	10 %	20 %	20 %	50 %
K2 (hisp)	90 %	80 %	80 %	50 %

Kakskeelse kooli põhimõtted (1)

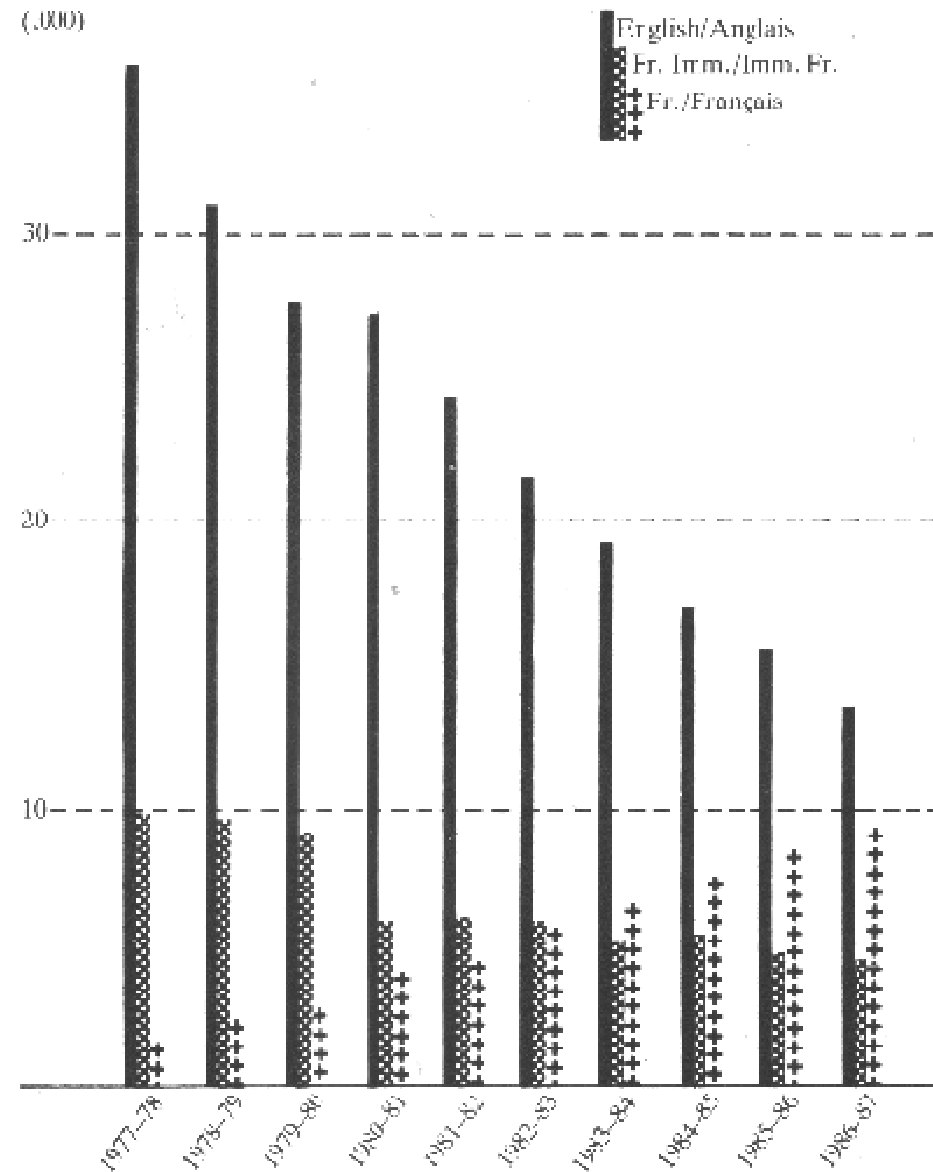
- Kooli kaks keelt on võrdse staatusega. Õppetöös kasutatakse mõlemaid keeli. Näiteks matemaatikat, loodusteadusi ja sotsiaalteadusi õpetatakse mõlemas keeles. Keelekümbluses on põhimõtteks – üks õppeaine – üks keel.
- Mõnedes kakskeelsetes koolides õpetatakse mõlemat keelt omaette õppeainena.
- Teistes kakskeelsetes koolides peetakse kahe keele kasutamist õppetöös piisavaks, et tagada kakskeelne areng.

Kakskeelse kooli põhimõtted

- (2) Kooli mentaliteet on kakskeelne. See mentaliteet luuakse klassides ja koridorides ülesseatud siltide, teadetetahvlite, õppematerjalide, kultuurisündmuste, õppekavaväliste tegevuste kaudu, mis kasutavad kahte keelt tasakaalustatult. Kooli poolt edastatud teadaanded on kakskeelsed.
- (3) Kakskeelsete koolide töötajad on sageli kakskeelsed, õpetajad on kakskeelsed ja kasutavad õpilastega suheldes mõlemat keelt,
- keelekümbluskoolis on põhimõtteks üks õpetaja – üks keel.
- Kui õpetajad ei ole kakskeelsed, töötavad nad paaris.

Keeleseaduse mõju Quebecis

- Muutused koolivalikus 1977/78-1986/87:
  - inglise õppekeelega koolis;
  - keelekümbluskoolis;
  - prantsuse õppekeelega koolis.
- allofoonid hakkasid integreeruma prantsuskeelsesse ühiskonda (kasv 20%-lt - 67%ni);
- anglofoonid eelistasid keelekümbluskooli;
- frankofoonid eelistasid prantsuskeelseid kooli.

Keelekümbluskoolide arvu kasv Kanadas

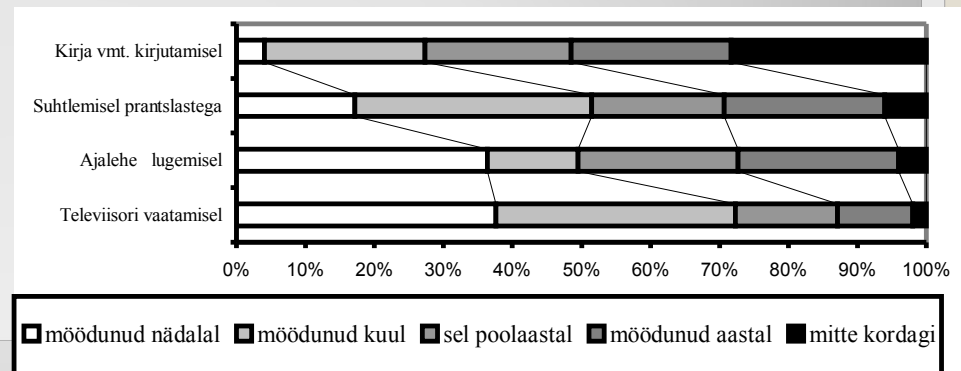
piirkond	Keelekümbluskoolide 1976/77	Keelekümbluskoolide 1982/83
Quebec		
New Brunswick	32	81
Ontario	156	359
British Columbia	10	72
Newfoundland	1	10
10-s osariigis kokku	233	633

Prantsuse keele kasutus ja integratsioon Kanadas

- Keelekümbluskooli lõpetajad ütlevad intervjuudes, et igapäevases elus pole eriti võimalusi prantsuse keelt kasutada (inglisekeelne ühiskond), enamus sõpru ei oska prantsuse keelt..
- Lisa Simardi (1981) uurimus frankofoonidest ja anglofoonidest üliõpilaste vaheliste suhete kujunemisel Kanadas näitas, et sõltumata keeleoskusest kujunes anglofoonide vahel kergemini sotsiaalse suhtluse võrgustik kui frankofoonide ja anglofoonide vahel.

tabel ja joonis 2. Kanada prantsuse keele kümbuskooli lõpetanud õpilaste prantsuse keele kasutamine väljaspool kooli

valdkond	Kasutasin möödunud nädalal	Kasutasin möödunud kuul	Kasutasin möödunud poolaastal	Kasutasin möödunud aastal	Pärast kooli lõpetamist mitte kordagi
Televiisori vaatamisel	38	35	15	11	2
Ajalehe lugemisel	36	13	23	23	4
Suhtlemisel prantslastega	17	34	19	23	6
Kirja vmt. kirjutamisel	4	23	21	23	28

Keele staatus	Keeleõppeprogramm
Aste 8: Vaid mõni üksik vanur oskab veel keelt.	Kasuta Hintoni (1994) mudelit - keeleõpe toimub keelt valdavate vanuritega üks-üheses suhtluses.
Aste 7: Ainult vanemad inimesed räägivad vastavat keelt.	Raja maoori ja havai mudelite eeskujul keelepesasid, kus keelt valdavad vanemad inimesed osalevad õppetöös, võimaldades lastel kümmelda oma emakeeles.
Stage 6: Keelt kasutatakse mõnikord eri põlvkondade suhtluses.	Arenda kooskäimiskohti, kus ainult seda keelt kasutatakse. Julgusta noori lapsevanemaid kasutama kodus põliskeelt lastega suheldes.
Stage 5: Keel on veel küllaltki elujõuline ning vähemuskogukonnas aktiivses kasutuses.	Arenda vähemuskeeles kirjaoskust. Arenda vabatahtlikke programme koolides ja muudes asutustes, et tõsta keele prestiiži ja kasutust.

TABEL. Võimalikud tegevused ohustatud keele staatuse tõstmiseks selle eri staatusastmetel (Fishman 1991)

Keele staatus	Keeleõppeprogramm
Aste 4: Keelt kasutatakse algkoolis.	Kasuta keelekümblusvõtteid, mõlemapoolseid kakskeelseid programme, kus teised õpilased õpiksid vähemuskeelt ning vähemuskeelsed õpilased riigi- või võõrkeelt.
Aste 3: Keelt kasutatakse tööl lihtsamate ametite puhul.	Ürita muuta keel kogu kogukonna töökeeleks. Arenda sõnavara, et inimesed saaksid oma igapäeva-töös põliskeeles hakkama.
Aste 2: Keelt kasutatakse vähemuskogukonnas kohaliku omavalitsuse tasandil ning meedias.	Julgusta keelt kasutama kirjalikult valitsuse ja töö asjaajamises. Reklaami põliskeelseid ajalehti, ajakirju, TV- ja raadioprogramme.
Aste 1: Keelt kasutatakse osaliselt ka kõrgemal valitsustasandil, teatris ja väljaannetes ning piiratult ka kõrghariduses.	Võta keskkooli aineõpetuses vastav keel kasutusele. Kehtesta põliskeelse kirjanduse jmt auhinnad.

TABEL. Võimalikud tegevused ohustatud keele staatuse tõstmiseks selle eri staatusastmetel (Fishman 1991)

Keelepesa kui põliskeelte säilitusprogramm

- Kohanga Reo - maori keelepesa
  - maori keelekümblusprogramm
  - rajati 1982 Uus-Meremaal
  - eesmärk: etnilise identiteedi säilitamine, maori keele ja kultuuri õpetamine.
- Punana Leo -havai keelepesa
  - havai keelekümblusprogramm- keelepesa rajati 1987 USA-s
  - eesmärk: etnilise identiteedi säilitamise eesmärgil havai keele ja kultuuri õpetamine.
- The Cree Way project - Cree hõim Quebeci põhjaosas
  - 1988 krii keelekümblusprogramm, algas lasteaia, õppetöö cree keeles kuni 3. klassini, alates 4. klassist 50 % inglise keeles. 7.-ndast minnakse edasi tavakooli.

Navaho varane keelekümblus üleminekuprogrammina

- Navaho keelekümblus algab lasteaias, kus kogu tegevus ja suhtlus toimub navaho keeles, lugema ja kirjutama õpitakse kõigepealt navaho keeles.
- Koolis on esimesel kahel aastal õppe- ja suhtluskeeleks ainult navaho keel.
- Inglise keele õpetamine algab 1. klassis ainetunnina (1 tund päevas), samuti õpetatakse matemaatikat inglise keeles.
- 2.-3. Klassini toimub 50 % õppetööst inglise keeles.
- 4.-5. Klassis toimub navaho keele õpetamine 1 tund päevas, ülejäänud aja veedavad õpilased tavalises inglise õppekeelega klassis.
- Programm oli algselt mõeldud piiratud inglise keele oskusega navaho keelt emakeelena kõnelevatele õpilastele, 80-ndatel oli 2/3 kooli astuvaid õpilasi ingliskeelsed, piiratud navaho keele oskusega.

Navaho keelekümblus

Rock Pointis

- Navaho Reservaat Arizonas
- enamuse õpilaste jaoks on inglise keel peamiseks keeleks
- 1999-2000

hakati algkoolis kasutama

navaho keelekümblusprogrammi

- lasteaia ja 1. Kl. toimus 90% õppetööst oli navaho keeles, 10% inglise keeles.
- 2.-3. Klassis - 80% õppeainetest navaho keeles, 20% inglise keeles.
- 4.-6. Klassini 50% õppeainetest navaho keeles ja 50% inglise keeles.
- Keskkooli programmis (7-12. klass) on 80% õppetööst inglise keeles ja 20% navaho keeles.

Baski keelepoliitiline situatsioon kümbluskoollide rajamise alguses

- Franco diktatuuri lõuks oskas baski keelt vaid 23 % elanikkonnast
- Pärast Franco surma (1975)
  - taastas Hispaania uus konstitutsioon (1978) Baski territoiraalse autonoomia ja
  - andis baski keelele (euskadi) rahvuskeele ning koos hispaania keelega ametliku keele staatuse (1982),
  - baski keel (euskadi) sai kõikides koolides kohustuslikuks õppeaineks.
- Keelepoliitiline eesmärk -
  - baski keele kommunikatiivse ja kultuurilise infrastruktuuri loomine,
  - baski keele kasutamine massiteabevahendites, valitsuses ja teeninduses.

Baski keelekümblusprogrammide ülesehitus ja haridusmudelid

- **X, A, B ja D mudelid:**
  - **X** - hispaaniakeelne kool ilma baski keele õpetuseta
  - **A** - hispaania õppekeelega kool, 3-5 tundi baski keelt nädalas
  - **B** - osaline keelekümblus - algusest peale kakskeelse koolina mõeldud ja kasutatud
  - **D** - baski õppekeelega kool -
    - algselt mõeldud ükskeelse baski õppekeelega koolina, kus tagatakse ka edasiõppimiseks piisav hispaania keele oskus, hiljem lisandusid ka baski keelt mitteoskavad hispaanlased.
    - Esimesest aastast alates toimub kogu õppetöö baski keeles, 1 tund päevas hispaania keelt, alates 3. klassist hispaania keel ka õppekeelena.

KEELEKÜMBLUS EESTIS

(loe lähemalt Eesti Keelekümbluskeskuse koduleheküljelt).

- **Eestis võeti termin „keelekümblus“ esmakordselt kasutusele 92-l aastal** seoses Keeleameti 1992. aasta tööplaani kinnitamisega Ülemnõukogu Presiidiumi keelekaitsekomisjoni poolt.
- Esimesed keelekümbluskoolid tekkisid 80-ndate lõpus 90-ndate alguses Kohtla-Järvel, Aseris, Valgas ja Tartus - aluseks kakskeelne (Tartus) mudel või USA (California) keelekümblus-struktuuriga üleminekuprogramm (õpilased läksid üle eesti õppekeele klassi või jätkasid lõpuni).

Varane täielik keelekümblusprogramm Eestis

- 2001. aasta alguses käivitus Eestis Kanada Rahvusvahelise Arengu Agentuuri toetusel eesti varane täielik keelekümblusprogramm, mille eeskujuks oli juba Kanada mudel.
- 2002/2003 õppe-aastaks oli keelekümblusprogramm kasutusel juba seitsmes vene õppekeeleaga koolis Kohtla-Järvel, Maardus, Narvas, Tallinnas ja Valgas.
- Praeguseks on esimesed keelekümblusõpilased 5. klassis,
- rajatud on keelekümbluslasteaiad ja hiliskeelekümblus. Üldse õpib keelekümblusklassides praegusel hetkel ca. 1300 õpilast.

KEELEKÜMBLUS EESTIS

(loe lähemalt Eesti Keelekümbluskeskuse koduleheküljelt).

Ainetundide jaotus keelekümbluskooli I kooliastme õppekavas.

	Eesti keel	Mate- maatika	Loodus- ja inimese- õpetus	Muu- sika	Kunst ja tööõpetus	Kehaline kasvatus	Vene keel	Võõr- keel
1. klass	7 t	2 t	2 t	2 t	3 t	2 t	0	0
2. klass	I p/a- 9 t II p/a- 5 t	4 t	2 t	2 t	3 t	3 t	I p/a - 0 II p/a – 4 t	0
3. klass	5 t	4 t	2 t	2 t	3 t	2 t	4 t	3 t

Emakeeles (K1) ja eesti keeles (K2) ja A võõrkeeles (K3) õpetatavate ainete maht jaguneb alljärgnevalt:

	4. klass		5. klass		6. klass	
K1 (vene keel)	6	24%	11	39%	13	43%
K2 (eesti keel)	16	64%	14	50%	14	47%
K3 (inglise keel)	3	12%	3	11%	3	10%
Kokku	25	100%	28	100%	30	100%